

Predmet C-118/22

**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda**

Datum podnošenja:

17. veljače 2022.

Sud koji je uputio zahtjev:

Varhoven administrativen sad (Bugarska)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

10. siječnja 2022.

Žalitelj u kasacijskom postupku:

NG

Druga stranka u kasacijskom postupku:

Direktor na Glavna direkcija „Nacionalna policia” pri MVR – Sofia

Predmet glavnog postupka

Žalba u kasacijskom postupku koju je osoba NG podnijela protiv presude Administrativnog suda Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji, Bugarska) kojom je odbijena njegova tužba protiv odluke Direktora na Glavna direkcija „Nacionalna policia” pri Ministarstvu na vatrešnite raboti (MVR) (ravnatelj Glavne uprave Nacionalne policije Ministarstva unutarnjih poslova, Bugarska, u daljnjem tekstu: MVR) od 2. rujna 2020. o brisanju policijske evidencije br. 16903, koju je u pogledu osobe NG 2. lipnja 2015. izvršila Rajono upravljenie Kazanlak pri Oblastna direkcija na MVR – Stara Zagora (Općinska policijska postaja Kazanlak Okružne policijske uprave MVR-a u Staroj Zagori, Bugarska)

Obrada osobnih podataka koju provode nadležna tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja, progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija. Uvjeti za brisanje policijske evidencije.

Predmet i pravna osnova zahtjeva za prethodnu odluku

Zahtjev za prethodnu odluku upućuje se u skladu s člankom 267. stavkom 1. točke (b) UFEU-a.

Prethodno pitanje

Može li se članak 5. u vezi s člankom 13. stavkom 2. točkom (b) i člankom 13. stavkom 3. Direktive (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP tumačiti na način da su dopuštene nacionalne zakonodavne mjere koje dovode do gotovo neograničenog prava na obradu osobnih podataka koju provode nadležna tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i/ili do ukidanja prava ispitanika na ograničavanje obrade, brisanje ili uništavanje njegovih podataka?

Zakonodavstvo i sudska praksa Unije

Članci 5., 13. i 14. Direktive (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL 2016., L 119, str. 89. i ispravak SL 2016., L 199, str. 14.)

Nacionalno zakonodavstvo

Nakazatelen kodeks (Kazneni zakonik, u daljnjem tekstu: KZ), članci 82., 85. i 88.a.

Zakon za Ministerstvo na vatrešnite raboti (Zakon o ministarstvu unutarnjih poslova, u daljnjem tekstu: ZMVR), članci 25. do 27. i članak 68.

Naredba za reda za izvaršvane i snemane na policejska registracia (Uredba o provedbi i brisanju policijske evidencije), članci 18. do 22.

Kratak prikaz činjeničnog stanja i postupka

- 1 Osoba NG iz Sofije zatražila je 15. srpnja 2020. od Rajono upravljenje na MVR, grad Kazanlak (Općinska policijska postaja MVR-a u Kazanlaku) brisanje policijske evidencije izvršene u vezi s istragom navedenom u upisniku tog

policijskog tijela. Tom prilikom podnijela je presliku potvrde o nekažnjavanju, kojom je dokazala nepostojanje ranije kaznene osude.

- 2 Načelnik Općinske policijske postaje u Kazanlaku obavijestio je 29. srpnja 2020. zamjenika ravnatelja Oblastne direkcije na MVR – Stara Zagora (Okružna policijska uprava MVR-a u Staroj Zagori) da je u okviru istrage navedene u upisniku tog policijskog tijela 2. lipnja 2015. izvršena policijska evidencija br. 16903 u pogledu osobe NG s obzirom na to da je kao svjedok dala lažni iskaz, što predstavlja kazneno djelo predviđeno člankom 290. stavkom 1. KZ-a.
- 3 Rayonen prokuror (općinski državni odvjetnik, Bugarska) u Kazanlaku obavijestio je 13. kolovoza 2020. Okružnu policijsku upravu MVR-a u Staroj Zagori da je osoba NG okrivljena za kazneno djelo iz članka 290. stavka 1. KZ-a. Pred Rajonen sadom Kazanlak (Općinski sud u Kazanlaku, Bugarska) podignuta je 2. srpnja 2015. optužnica protiv osobe NG te je presudom od 28. lipnja 2016. osuđena na uvjetnu kaznu zatvora od jedne godine. Ta presuda potvrđena je presudom Okražen sada Stara Zagora (Okružni sud u Staroj Zagori, Bugarska) od 2. prosinca 2016. Kazna je odslužena 14. ožujka 2018.
- 4 Upravno tijelo zatražilo je ovjerene preslike presuda. Rezultati provjere navedeni su u izvješću od 19. kolovoza 2020., u kojem se preporučuje da se Glavnoj direkciji „Nacionalna Policia” – Sofia (Glavna uprava Nacionalne policije u Sofiji, Bugarska) uputi obrazloženi prijedlog da odbije brisanje policijske evidencije br. 16903 od 2. lipnja 2015., koju je u pogledu osobe NG izvršila Općinska policijska postaja u Kazanlaku u okviru istrage o kaznenom djelu iz članka 290. stavka 1. KZ-a, zbog kojeg je osoba NG osuđena na uvjetnu kaznu zatvora presudom Rajonen sada Kazanlak (Općinski sud u Kazanlaku) od 28. lipnja 2016., potvrđenom presudom Okražen sada Stara Zagora (Okružni sud u Staroj Zagori) od 2. prosinca 2016.
- 5 Prijedlog upućen Direktoru na Glavna direkcija „Nacionalna policia” pri MVR (ravnatelj Glavne uprave Nacionalne policije MVR-a) sastavljen je 19. kolovoza 2020. radi donošenja odluke o odbijanju brisanja policijske evidencije o osobi NG iz Sofije zbog nepostojanja pravne osnove predviđene člankom 68. stavkom 6. ZMVR-a.
- 6 Direktor na Glavna direkcija „Nacionalna policia” pri MVR (ravnatelj Glavne uprave Nacionalne policije MVR-a) donio je 2. rujna 2020. pobijanu odluku kojom se odbija brisanje policijske evidencije br. 16903 od 2. lipnja 2015., koju je izvršila Općinska policijska postaja Kazanlak Okružne policijske uprave MVR-a u Staroj Zagori. To odbijanje temeljilo se na obrazloženju da pravomoćna osuđujuća presuda nije jedan od taksativno navedenih razloga za brisanje policijske evidencije u skladu s člankom 68. stavkom 6. ZMVR-a, čak ni nakon rehabilitacije.
- 7 Osoba NG podnijela je 8. listopada 2020. osoba Administrativen sadu Sofia-grad (Upravni sud u Sofiji) tužbu protiv odluke Direktora na Glavna direkcija

„Nacionalna policia” pri MVR (ravnatelj Glavne uprave Nacionalne policije MVR-a) od 2. rujna 2020.

- 8 Prvostupanjski sud presudio je da je pobijana odluka Direktora na Glavna direkcija „Nacionalna policia” pri MVR (ravnatelj Glavne uprave Nacionalne policije MVR-a) pravilna i zakonita te je odbio tužbu osobe NG.
- 9 Taj sud smatrao je da policijska evidencija sama po sebi predstavlja vrstu obrade osobnih podataka, koja se prema ZMVR-u provodi bez suglasnosti ispitanikâ. Istaknuo je da su razlozi za brisanje policijske evidencije taksativno navedeni u članku 68. stavku 6. ZMVR-a, a da tijekom postupka nisu podneseni dokazi o postojanju bilo kojeg od navedenih razloga za brisanje policijske evidencije. Taj sud također je smatrao da među strankama nije sporno da je osoba NG pravomoćno osuđena zbog počinjenja kaznenog djela iz članka 290. stavka 1. KZ-a te da je izrečena kazna odslužena i da je provedena rehabilitacija. Naveo je da rehabilitacija nije jedan od razloga koji su zakonom izričito predviđeni za brisanje policijske evidencije i da se razlozi ne mogu široko tumačiti široko s obzirom na to da je cilj koji se želi postići brisanjem policijske evidencije (u skladu s člankom 27. ZMVR-a, zaštita nacionalne sigurnosti, borba protiv kriminala i održavanje javnog poretka) različit od onog koji se želi postići rehabilitacijom, čija je svrha otklanjanje posljedica osuđujuće presude u budućnosti. Prvostupanjski sud smatrao je da zbog nepostojanja dokaza kojima se dokazuje da su osobi NG uskraćene zatražene informacije nisu povrijeđeni članci 13. i 14. Direktive i da se pravu Unije u načelu ne protivi obrada osobnih podataka u svrhu zaštite nacionalne sigurnosti, borbe protiv kriminala i održavanja javnog poretka.
- 10 Navedeni je sud zbog prethodno navedenih razloga zaključio da članak 68. stavak 6. ZMVR-a predstavlja posebnu odredbu u odnosu na opća pravila u području zaštite osobnih podataka, tako da ima prednost i nije moguće brisanje policijske evidencije zbog razloga različitih od onih predviđenih posebnom odredbom. Odbio je tužbu osobe NG.
- 11 Presuda prvostupanjskog suda osporena je pred kasacijskim vijećem Varhoven administrativen sada (Vrhovni upravni sud) Republike Bugarske, koji je uputio zahtjev, a koji smatra da je za njegovu pravilnu odluku o sporu potrebno tumačenje prava Unije.

Bitni argumenti stranaka u glavnom postupku

- 12 Žalitelj u kasacijskom postupku svojim glavnim argumentom tvrdi da je navedeni sud nepravilno presudio da je pobijana odluka o odbijanju brisanja policijske evidencije zakonita jer nije uzeo u obzir to da članci 5., 13. i 14. Direktive općenito znače da ne može postojati beskonačan (neograničen) rok za obradu osobnih podataka njihovom pohranom. Također navodi da osuđenik u slučaju nepostojanja pravne osnove za brisanje policijske evidencije nakon njegove rehabilitacije nikada ne može u biti zahtijevati brisanje svojih osobnih podataka koje su nadležna tijela prikupila u vezi s kaznenim djelom koje je počinio te zbog

kojeg je odslužio kaznu i rehabilitiran je, tako da je pohrana vremenski neograničena.

Kratak prikaz obrazloženja zahtjeva za prethodnu odluku

- 13 Sudsko vijeće pred kojim se vodi postupak utvrđuje se da je NG fizička osoba pravomoćno osuđena zbog počinjenja kaznenog djela koje se progoni po službenoj dužnosti te koja je odslužila izrečenu i koja je rehabilitirana na temelju članka 88.a stavka 1. u vezi s člankom 82. stavkom 1. točkom 5. KZ-a. Rehabilitirana je 14. ožujka 2020.
- 14 Nacionalno pravo sadržava sustav pravnih pravila kojima se uređuje provođenje policijske evidencije osoba okrivljenih za namjerno počinjenje kaznenog djela koje se progoni po službenoj dužnosti.
- 15 Policijska evidencija po svojoj prirodi je obrada osobnih podataka koju provode nadležna nacionalna tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i njihovo sprečavanje te ulazi u područje primjene Direktive (EU) 2016/680.
- 16 Nacionalnim sustavom pravnih pravila pod određenim uvjetima omogućuje se brisanje (uklanjanje, uništenje) policijske evidencije. Razlozi za brisanje taksativno su navedeni u članku 68. stavku 6. ZMVR-a i ne uključuju provedenu rehabilitaciju. Stoga se u tom slučaju evidencija ne može izbrisati i ne može se primijeniti nijedan drugi razlog.
- 17 Pravom Unije, a osobito uvodnom izjavom 26. Direktive (EU) 2016/680, kojom se propisuje da obrada osobnih podataka mora biti zakonita, poštena i transparentna u odnosu na pojedince na koje se odnosi, zahtijevaju se jamstva da se ne prikupljaju suvišni osobni podaci i da se ne pohranjuju dulje nego što je nužno za potrebe za koje se obrađuju. Također je predviđeno da bi voditelj obrade trebao odrediti vremenske rokove za brisanje ili periodično preispitivanje. U uvodnoj izjavi 34. izričito se navodi da bi obrada osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih ili izvršavanja kaznenih sankcija, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i njihovo sprečavanje, trebala obuhvaćati postupke za ograničavanje obrade, brisanje ili uništavanje.
- 18 Ta su načela izražena u posebnim odredbama, kao što je članak 5. Direktive, kojim se države članice obvezuju da predvide odgovarajuće rokove za brisanje osobnih podataka ili za periodično preispitivanje potrebe za pohranom osobnih podataka, uključujući postupovne mjere u svrhu poštovanja tih rokova; člankom 13. stavkom 2. obvezuju se države članice da zakonodavnim mjerama osiguraju ostvarivanje prava ispitanika pružajući mu informacije o razdoblju u kojem će se osobni podaci pohranjivati ili, ako to nije moguće, kriterijima korištenima za utvrđivanje tog razdoblja; člankom 13. stavkom 3. ovlašćuju se države članice da

donesu zakonodavne mjere za odgađanje, ograničavanje ili uskraćivanje pružanja informacija ispitaniku na temelju [članka 13.] stavka 2. uz dužno poštovanje temeljnih prava i legitimnih interesa dotičnog pojedinca.

- 19 Sud pred kojim se vodi postupak smatra da nije jasno dopuštaju li se ciljevima Direktive zakonodavne mjere država članica koje dovode do gotovo neograničenog prava na obradu osobnih podataka koju provode nadležna tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija ili do ukidanja prava ispitanika na ograničavanje obrade, brisanje ili uništavanje podataka.
- 20 Ispitujući nužnost upućivanja zahtjeva za prethodnu odluku, sud pred kojim se vodi postupak uzeo je u obzir to da je u skladu s uvodnom izjavom 7. Direktive „[o]siguravanje dosljedne i visoke razine zaštite osobnih podataka pojedinaca te olakšavanje razmjene osobnih podataka među nadležnim tijelima država članica ključno je kako bi se osigurala učinkovita pravosudna suradnja u kaznenim tvarima i policijska suradnja. U tu svrhu, razina zaštite prava i sloboda pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija, uključujući zaštitu od prijetnji javnoj sigurnosti i njihovo sprečavanje, trebala bi biti jednaka u svim državama članicama.”
- 21 Sudu pred kojim je pokrenut postupak poznato je da su pred Sudom Europske unije u tijeku dva predmeta C-180/21, koji je 23. ožujka 2021. pokrenuo Administrativen sad Blagoevgrad (Upravni sud u Blagoevgradu, Bugarska), i C-205/21, koji je 31. ožujka 2021. pokrenuo Specializiran nakazatelen sad (Specijalizirani kazneni sud, Bugarska). Međutim, oni se odnose na druge odredbe Direktive 2016/680 i ne utječu na pitanje koje je ključno u ovom predmetu. Provjerom sudske prakse Suda Europske unije usvojene u okviru prethodnih postupaka nisu utvrđene presude kojima se daje odgovor na glavno pitanje u predmetnom slučaju, tako da se upućivanjem zahtjeva za prethodnu odluku osigurava ujednačeno tumačenje relevantnih odredbi Direktive 2016/680.

22